

Soạn Ngữ văn lớp 6 VNEN Bài 12: Hoạt động khởi động

Câu 1 (trang 77 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Kể tên một số truyện cười mà em biết. Kể lại một trong số những truyện cười đó.

Trả lời:

- Một số truyện cười em biết: *Tết quan, Thách cưới, Thầy bói xem voi, Thừa một miếng, Lợn cưới áo mới,...*

- Truyện *Thừa một miếng*:

Có bốn ông đi ăn cỗ cưới. Cỗ ta có giò, nem, ninh, mọc. Trời tối rồi, không có thêm khách. Nhà chủ đành châm đèn ba giây, mời bốn ông vào mâm, mặc dù cỗ đóng năm...

Những món ăn khác thì không kể, nhưng giò lụa như thế là thừa một miếng.

Một ông nghĩ thầm:

- Giá trời gió tắt đèn, mình chén một miếng, như thế vẫn vừa bốn người bốn miếng.

Cầu sao được vậy. Một cơn gió lộng làm tắt đèn thật. Quanh mâm cỗ, im như tờ không thấy ai giục nhà chủ châm đèn. Đến khi châm được đèn lên thì cả bốn ông cùng bàng hoàng: Đĩa giò chỉ còn có một miếng.

Câu 2 (trang 77 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Theo em mục đích của truyện cười là gì? Vì sao truyện cười lại làm cho mọi người thích thú.

Trả lời:

- Mục đích của truyện cười là:

+ Gây tiếng cười

+ Phê phán, đả kích những thói xấu trong xã hội.

- Truyện cười làm cho mọi người thích thú vì mục đích gây tiếng cười của nó, nó kể về thói xấu và truyền đạt bài học ý nghĩa.

Soạn Văn lớp 6 VNEN Bài 12: Hoạt động hình thành kiến thức

Câu 1 (trang 77, 78 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc văn bản sau: Treo biển sgk tr 79

Câu 2 (trang 79 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Tìm hiểu văn bản.

a (trang 79 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Thảo luận:

- (1) Trong truyện *Treo biển*, nhân vật nào bị chê cười?
- (2) Nhân vật bị chê cười vì điều gì?
- (3) Trong truyện, chi tiết nào gây cười rõ nét nhất?
- (4) Qua truyện cười treo biển, tác giả dân gian muốn khuyên chúng ta điều gì?

Trả lời:

- (1) Nhân vật bị chê cười là chủ cửa hàng bán cá.
- (2) Nhân vật bị chê cười vì thiếu chính kiến, vòng vo rồi có một kết quả nực cười.
- (3) Chi tiết gây cười rõ nhất là chủ cửa hàng nghe ai nói cũng có lý và cuối cùng bỏ hẳn biển hiệu.
- (4) Tác giả dân gian muốn khuyên chúng ta phải có chủ kiến và biết suy xét mọi việc dưới cái nhìn tổng quát chứ không vội vàng tin người khác.

b (trang 79 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Qua việc tìm hiểu truyện *Treo biển*, hãy cho biết: Thế nào là truyện cười (Đối tượng, mục đích, nghệ thuật gây cười,..)?

Trả lời:

Truyện cười kể về những hiện tượng đáng cười trong cuộc sống nhằm tạo ra tiếng cười mua vui hoặc phê phán những thói hư, tật xấu trong xã hội.

Câu 3 (trang 79, 80 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Tìm hiểu về số từ và lượng từ

a (trang 78 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc các câu sau, chú ý những từ in đậm và thực hiện yêu cầu ở dưới:

a1. [...] Chợt thấy **một** anh, tính cũng hay khoe, **tất** tươi chạy đến...

a2. Hai chàng râu đồ hỏi sinh lễ cần sắm những gì, vua bảo:” **Một trăm** ván com nếp, **một trăm** tệp bánh chưng và voi chín ngà, gà **chín** cựa, ngựa **chín** hồng mao, mỗi thứ **một** đôi.

a3. Tục truyền đời Hùng Vương **thứ sáu** , ở làng gióng có **hai** vợ chồng ông lão chăm chỉ làm ăn và có tiếng phúc đức.

(1) (trang 78 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Viết vào ô trống những số từ chỉ từ chỉ số lượng hay thứ tự trong các câu trên:

Câu	Số từ chỉ số lượng	Số từ chỉ thứ tự
-----	--------------------	------------------

Trả lời:

Câu	Số từ chỉ số lượng	Số từ chỉ thứ tự
a1	một	
a2	một trăm, chín, một	
a3	hai	thứ sáu

(2) (trang 79sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Điền từ ngữ thích hợp vào chỗ trống để nắm vững đặc điểm (về ý nghĩa và vị trí) của số từ:

- Về ý nghĩa: Số từ là những từ chỉ.....
- Về vị trí trong cụm từ: Số từ chỉ số lượng thường đứng..... danh từ; số từ chỉ thứ tự đứng..... danh từ.

Trả lời:

- Về ý nghĩa: Số từ là những từ chỉ **số lượng và thứ tự của sự vật**.
- Về vị trí trong cụm từ: Số từ chỉ số lượng thường đứng **trước** danh từ; số từ chỉ thứ tự đứng **sau** danh từ.

b (trang 79, 80 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc câu và đoạn trích dưới đây, chú ý các từ in đậm:

- **Vài** hôm sau, người láng giềng sang chơi, nhìn cái biển, nói:...
- **Các** hoàng tử phải cỡi giáp xin hàng. Thạch Sanh sai dọn một bữa com thiết đãi **những** kẻ thua trận. **Cả** **mấy** vạn tướng lĩnh, quân sĩ thấy Thạch Sanh chỉ cho dọn ra vèn vèn có một niêu com tí xíu, bĩu môi, không muốn cầm đũa.

Thảo luận: gọi các từ những, các, cả, mấy, vài,... là các lượng từ (từ chỉ lượng nhiều hay ít của sự vật). Hãy xác định những *lượng từ* trong các tập hợp dưới đây. Giải thích vì sao lại xác định như vậy.

- những, các, vài, mấy, dăm, mười,....
- trăm, nghìn, triệu,...
- khối, đồng, tá, chục,...

Trả lời:

Tập hợp trên đều là lượng từ vì đều chỉ lượng ít hay nhiều của sự vật.

Câu 4 (trang 80 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Tìm hiểu về các đặc điểm, cách thức kể chuyện tưởng tượng.

a (trang 80 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Xem lại truyện: *Chân, Tay, Tai, Mắt, Miệng* (hoạt động tìm tòi mở rộng, bài 11) và cho biết: Trong truyện, những chi tiết nào dựa vào sự thật, những chi tiết nào được tưởng tượng ra?

Trả lời:

- Chi tiết tưởng tượng: Các bộ phận Chân, Tay, Tai, Mắt, Miệng có tên riêng, nhà riêng, biết suy nghĩ, nói chuyện, hành động và có cảm xúc như người: so bì tỵ nạnh, phản đối, biết hối lỗi.

- Chi tiết có thật:

+ Tất cả đều là bộ phận trên cơ thể con người. Mỗi bộ phận đều có chức năng, vai trò riêng quan trọng như nhau.

+ Nếu các bộ phận ko làm thì miệng ko có cái ăn dẫn đến việc cả bọn mệt mỏi rồi.

b (trang 80 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Cho biết các tình huống dưới đây, tình huống nào dựa vào sự thật, những chi tiết nào cần được kể lại theo cách thức kể chuyện tưởng tượng?

- Một đêm nằm mơ, em vươn vai bỗng trở thành Thánh Gióng.

- Tưởng tượng cuộc đọ sức giữa Sơn Tinh, Thủy Tinh trong điều kiện hiện nay.

- Chuyện cô Tấm luôn được ông Bụt hiện lên cứu giúp.
- Một người bạn tốt chẳng may bị bà phù thủy biến thành cá.

Trả lời:

Đánh số các tình huống theo thứ tự (1), (2), (3), (4), ta thấy:

- Tình huống dựa vào sự thật: (2)
- Chi tiết nào cần được kể lại theo cách thức kể chuyện tưởng tượng: (1), (3), (4)

c (trang 80 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Xem lại các truyện *Thánh Gióng, Sơn Tinh, Thủy Tinh, Chân, Tay, Tai, Mắt, Miệng...* và cho biết: Muốn kể chuyện tưởng tượng hấp dẫn, cần phải làm gì?

Trả lời:

Điều kiện để có thể kể chuyện tưởng tượng hấp dẫn:

- Có trí tưởng tượng phong phú theo mức độ phù hợp với câu chuyện.
- Câu chuyện nên có tính sáng tạo dựa trên sự thật, hợp lý, thú vị.

Soạn VNEN Văn 6 Bài 12: Hoạt động luyện tập

Câu 1 (trang 80 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Thi kể chuyện cười.

Câu 2 (trang 80 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Xác định số từ và lượng từ trong từng đoạn trích sau đây:

... Mặt trời lại rơi lên ngày thứ sáu của tôi..... là nhíp cánh...

Trả lời:

- Số từ: *sáu, một*
- Lượng từ: *canh tu, cả, tất cả, vài*

Câu 3 (trang 81 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Luyện tập kể chuyện tưởng tượng.

Dựa vào các tình huống kể chuyện tưởng tượng vừa nêu ở Hoạt động hình thành kiến thức câu 4, mục b, hãy tự đề văn kể chuyện tưởng tượng và lập dàn ý cho đề văn đó.

Trả lời:

Dàn ý cho đề văn: Một đêm nằm mơ em vươn vai bỗng biến thành Thánh Gióng.

Mở bài: Em choàng tỉnh giấc và thấy mình là một đứa trẻ, nổi bàng hoàng ập đến trong tâm trí em.

Thân bài:

- Em nhớ lại buổi tối hôm trước em đã làm những gì trước khi đi ngủ.
- Bối cảnh khi em tỉnh dậy: Em là một tráng sĩ mặc giáp sắt, cưỡi ngựa sắt, cầm roi sắt. Trong em như có một sức mạnh vô biên, có thể thúc được ngựa sắt xông vào chiến trận.
- Em nhận ra mình đã biến thành Thánh Gióng, trước mặt em là đội quân hùng hậu những tên giặc Ân muốn cướp nước.
- Lòng yêu nước dâng lên mãnh liệt, em xông vào chiến trận, giặc cứ ngã dần ngã dần. Rồi roi sắt gãy, không hề gì, có cụm tre bên đường, em nhổ tre quật vào giặc, chúng tan tác chạy về.
- Bỗng đâu nghe tiếng văng vẳng bên tai: “Huy ơi dậy đi con!”. Bùng mở mắt, thì ra đó là một giấc mơ.

Kết bài: Dù chỉ là giấc mơ nhưng được hóa thân là Thánh Gióng anh hùng trong truyền thuyết cũng là một điều khiến em hào hứng vô cùng.

Câu 4 (trang 81 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Luyện tập viết bài văn kể chuyện đời thường.

Chọn và thực hiện những một trong các đề văn sau:

- a. Hằng ngày em gặp hoặc được kể nghe rất nhiều chuyện người thật việc thật. hãy kể lại một trong số những câu chuyện đó.
- b. Kể về một kỉ niệm đáng nhớ. (được khen, bị chê, gặp may, gặp rủi, bị hiểu nhầm,...)

c. Kể về một cuộc gặp gỡ (gặp lại người thân, đi thăm các chú bộ đội, gặp một bạn thiếu nhi nhà nghèo vượt khó,...)

Trả lời:

Chọn đề c: Kể về cuộc gặp gỡ người thân.

Tết đã gần kề, nhà em cũng như bao gia đình khác đang tấp nập chuẩn bị nào là lá dong, dọn dẹp nhà cửa,... chuẩn bị đón tết. Nghe bố em nói năm nay có chú Hới từ trong miền Nam về quê. Hai năm chú mới về một lần, ai cũng mong ngóng chú. Ngày Tết Ông Táo 23 tháng Chạp, cả nhà đang chuẩn bị đồ lễ, cỗ cúng thì chú đứng ngoài cổng gọi vào.

Nhìn thấy chú với túi đồ công kênh ai cũng ngạc nhiên vì chú về sớm hơn dự kiến. Cuống tay vì vui mừng, bà em ra đón chú với niềm xúc động, bà cười trong nước mắt. Bố mẹ em đều rất bất ngờ, cả em cũng vậy. Cả nhà đang dở việc, ai cũng dừng tay đón chú vào nhà. Chú đã đi xa nhà bao năm, lần nào về em cũng rất xúc động. Chú rất thương em, cứ mỗi lần về là chú lì xì cho em rất nhiều, chú cũng thường mua quà và đồ chơi cho em nữa. Em vội chạy ra ôm chú, chú thấy em liền cười khà khà: “Chà, con bé đã lớn thế này rồi sao!”. Em vui lắm, chú vẫn cứ vui tính như ngày nào.

Cả nhà đi vào trong, bố em xách đồ đỡ chú, hỏi han sức khỏe, công việc. Bà em thì vui quá, nhớ con trai đi xa nhà lâu năm, vội đi chuẩn bị các thứ đón con về. Chú cũng khá mệt, xếp các đồ vào nhà gọn, ngồi nói chuyện với bố mẹ em một lúc rồi cả nhà đi ăn bữa cơm gia đình đầy âm cúng.

Cuộc gặp gỡ, chào đón chú về nhà thật xúc động và bất ngờ khiến em hay nghĩ về khi nhớ chú.

Soạn VNEN Ngữ văn 6 Bài 12: Hoạt động vận dụng

Câu 1 (trang 81 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Giả sử em là người bán cá, hãy nêu lại cách sửa lại cái biển theo ý của mình và giải thích vì sao lại sửa như vậy.

Trả lời:

Em giữ nguyên tám biển quảng cáo vì lượng thông tin đã đầy đủ, có nghĩa, không dư thừa.

Câu 2* (trang 81 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Cho đề văn sau: Hãy tưởng tượng và kể lại câu chuyện mười năm sau em trở về thăm trường Tiểu học hoặc trường Trung học cơ sở của mình.

Viết một đoạn văn tưởng tượng theo đề trên, trong đó sử dụng số từ và lượng từ. Gạch chân số từ và lượng từ trong bài.

Trả lời:

Sau bao biến cố thăng trầm của cuộc sống, tôi đã trở thành một nhà biên kịch, tuy chưa có tiếng tăm lẫy lừng lấy nhưng được làm nghề mình thích và đủ trang trải cuộc sống với tôi như vậy là vui rồi. Nay có dịp về trường cũ, chủ nhật nên ngôi trường cũng yên ắng hơn. Nhìn những cây bàng, cây xà cừ, cây phượng chẳng thấy chúng lớn thêm là mấy, chúng vẫn cứ đứng yên một chỗ như trước. Bao nhiêu kỷ niệm lại ùa về, tâm trí tôi dồn dập những tiếng cười nói rộn ràng của bạn bè, các bài giảng của thầy cô... Sân trường vắng quá, nhìn quanh quanh tôi thấy một chú bảo vệ. Đó không còn là bác Năm của mười năm trước nữa, đó là một chú người cao dong, trông nghiêm nghị đang đứng trầm ngâm nhìn tôi, có lẽ chú hiểu. Ôi mái trường thân yêu! bao ngày mới trở về thật xúc động quá.

- Số từ : một, mười

- Lượng từ : Những, các

Soạn Văn VNEN 6 Bài 12: Hoạt động tìm tòi mở rộng

Câu 1 (trang 81 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Hỏi người thân: *Chủ kiến là gì? Vì sao cần giữ chủ kiến khi nghe người khác góp ý?*

Trả lời:

- Chủ kiến là ý kiến của riêng mình.

- Cần giữ chủ kiến khi nghe người khác góp ý vì đó là ý kiến riêng của mình, đó là lập trường, thể hiện bản thân mình khác biệt với người khác.

Câu 2 (trang 81, 82 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc thêm:

- *Đẽo cày giữa đường*

- *Lợn cưới, áo mới*